

قا ئىھمايەك بى كەمەككوژى كوردان ، خا ئىك بى سواكردنى كەمارى ئىسلامى ئىران

عەلى مەحمود مەمەد ...

كەمارى ئىسلامى ئىران لى گەيشتىنى بى دىسەتاتىۋى تاكو ئىستا سەدان
و ھەزاران تاۋانى بى دىر بى تاك و كەمەكى گەلەكەمان لى رەھبەتاتى
ئىنجام داۋى كە تىيادا دىيان ھەزار ھاۋۋەتاتى سەفلى بونەتە
قوربانى، ئىمەش تايىبەتمەندى سىستەمى دىكتاتورى و ئىستىبادى
ئىمەكەي، ھەرچەندە زىرجار ۋەتەن بىناو دىموكراتىكان لى ۋەتەنى
دى ئىگە خەشكەر يان ئىنجامدەرى تاۋانى دىر مەقەيەتى و جەنگ و
كەمەككوژى و ژىنەسەيد بونە، لىم بارەيەۋە نموۋەمان زىرە،
لاپەتەي مەژۋوش پەلە لى پەتەي رەشى ۋە.

لى تاۋانى قا ئىھمايەك لى مەقەلەكان دىكەۋەنە بىر شەۋەۋى قە كردن
ژمارەيان لى دىۋرۋەلە 68 ھاۋۋەتاتى لى مەندە، پىر، پەكەكەۋەتە،
ئافرىتە پەكە ھەتۋەن ۋەك لى رەژنامەي كەيھانى 11-27-1979 دا بىناو
كراۋەتەۋە، چەندە مەكەكى گۈندەكە ئاگريان تەبەردەدەتە، تەرمى
قوربانىيەكان لەت لەت دىكەن ۋەك لى رەژنامەي ئىتلاعاتى 7-12-1979
دا ھەتۋە، ئىمە گروپە بى بىيار لى دىستەي بايە دىسەتاتەۋە لى
پايتەخت دىارى نەكراۋە بى كۈشت و بىە بى كەمەكە، ئىگەر كراپەتەش
بەكەكى ۋە تا ئىستا ئاشكەرا نەكراۋە، ۋەك چەن لى ئىنەفالىدا بى
بەييارى 4008 ى سەركەدايەتە شەشى پارتى بەسە دىيارىكران، ياخود
جوۋەكان ...، ھەرچەندە رەژىم پەشتەر لى 28 گەلاۋەژ 11 ھاۋۋەتاتى
پاۋە، 29 ى مانگ 7 كەسى دىكەي ھەمان شار و 3 ى خەرمانان 9 كەسى
مەريۋان و 5 ى خەرمانان 11 ى سەنە و 6 ى خەرمانان 20 كەسى لى سەقزى
ئىعدام كەد، كە ھەموۋ ئىمە تاۋانانە لى دىۋرۋەرى تاۋانى قا ئىھمايە.

نەخشەي كۈشت و بىە گۈندە قا ئىھمايە لى ئورمە و نەغەدەۋە داۋەژرا نەك
لى تارەنەۋە، ۋەلە فتۋاكەنى ئىمام خومەيىنى بى جىھاد لى كوردستان
كە تەنەھا 15 رەژ پەشتەر دىچۈبۋە، لى رەژنامەكانى كەيھان و
ئىتەلەتە ھەمان رەژ بىناو كرەنەۋە، كە تىيادا فەرمەنى بى جىھاد دا
دىر بى خەكەكى كوردستان، پەيامەكانى بىەنى سەدەر و كەردارەكانى
خەخەي ھەموۋ ئامازەن بى بىيارەكى ئانەگەيەنراۋ بى ئىنەمەدانى

كۆمەككۈزى دژ بى كورد .

تاوانى قان

قان ھەككەتووى 7 كم شارى نەغەدەيە كەوتەت سەر چوار يانەك باشوورى رەزاواي شارى نەغەدە , لى سنوورى شارى شەنە و لاجانە , ژمارەي مەكەنى لەكەتە نەزىك 70-80 مەكەك بوو , ئەم گوندە سەر بى ناوچەي سوندە , دەرەكە زىاتەر لى 40 گوندە ئازەرى زمانى تەدايە , لى پاە دوو ئەوئەندە گوندە كورد نشين , ئازەريەكەن توركى زمانى شەيە مەزھەبن , ئەم بى ھەموو شەوئەك ھەوئە نەوئە دووبەرەكە دەدا لى ناوچەكە لى ئەوان كورد و ئازەريەكەن بى كەكەك وەرگرتەن لى جيايى زمان و مەزھەبيان , بى ئەوئەي پەكەي خەي بىھەزەكەت .

ديارە ئەم پەكەتە نەتەوئەي و مەزھەبيە ئاەزەي ناوچەكە , لى ميانەدوالبەو بى نەغەدە و ورمە و ... لى داھاتوو لوغمەكە لى كەركووك مەترسیدارتەر بى تەقاندەوئەي شەيە نەتەوئەي و مەزھەبيە لى و ناوچەيە , بى تەيەتە لى كاتەي پەكەكەندەوئەي ناسنامەي نیشتمانى ناوچەكە لى ەوي جوگرافيايەو , ئەكەتەي ئەران دەبەتە بىكەنەكەي دى , بىە و پەويستەكەت لى ھەنووكەو كەشەكە بى جەدي وەرگرتەت بى ئەوئەي نەكەونە تەئەي شەيە نەتەوئەيەو .

شەنە بەزەيەكەنى نەزىك پادگانى دوو ئاەيە , كەت مانگە خەرمەنان و كاتە خەرمەن ھەگرتەوئە و كارو كەسەي جوتيارەنە , ئەز 10 خەرمەنانى سەي 58 دەكەتە 1 ە سەپتەمبەر , دوو پەشمەرگەي حەكا يەكەن بەناوى مەمەد ەلەي پەرەزە , بەسەيەك بە ھەزەكەنى كەمارى ئەسلامە ئەران دادەنەن , لى ئەنجامدا 16 پاسدار دەكوژن و دووى دىكەش بەریندار دەكەن , دووچارەيەكەي دىكە لى بەریندارەكەن دەكوژتە و مەمەد ەلەيش گەنى بەختەكەت .

رەكەتە 11 خەرمەنان 1358 ھەتاوى بەرانبەر بە 2 سەپتامبەر 1979 زەيىنى ھەزەكەنى ئەم لى سوپەي پاسدارەن لى نەغەدە و جەئەديەو ھەرشەكەنە سەر گوندە دووئەو , لىو دووبەرە بەناوئەكەنى " ەدوالبە خەنە و مینە خەنە " ە تەمەن 65-70 سە شەھیدەكەن .

لى كاتە گەئەوئەيان بە قانەيە كەتەمەر 1ە پاش نەوئە , لىسەر ەو , 3 مەدەي بەرەوان دەينە , لى كەتەكە ئەو مەدەئەنە لى ترەي پاسدارەكەن زەرەترووك بەون و باوئەشان بەيەكەدە کردبوو , لى لایەن پاسدارەكەنەو دەرەنە بەر دەستەئەزى گولەو شەھیدەكەن , دوانىان ناسراون بە ناوئەكەنى " ەحمان ەامینی , خاتوو زین ەامینی , ... (ناوى سەيەم نەزانراو) " .

دوای ئو منداڼان، سړتا دگن به 3 شوان، هرسلکیان شهید دکن به ناوکانی " ئبو بکر مستفا زاد، سید ئیسماعیل تاهیری، حسن ... " هاوکات دوو شوانی دیکش بریندار دکن، ئوان له ترسا خان دشارنوو.

معبودی که له کاتی شادا سړمایدار بوو و دوکانی فرشتنی تراکتوری هبوو، و له کاتی که ماری ئیسلامی دسالتداری با بوو له ناوچه که " زربیی دسالتدارانی سړدمی شا له کاتی خومینی مانوو، " پیمان به خخککک ددات پارزراون، ئوی شایانی و بیر هنانوو ی حاجی عزیم معمبودی و موراد قناری دوو عاملی ئساسی بوون له خشکردنی شیی نیتوویی له توان کوردو نازریریکان، پلویست ئم ناوان پارزراو بن به مژوو، و له هرچی تاوانی گوندی قانن به بیاری ئم چوار کس ججکرا ((معبودی" و "سرگرد نجفی" و "عزیز قادری" و ملا "حسنی" غلام رچا حسنی امام جمعه، ارومیه")).

سوپا سړتا به خان و چکی قورسیانوو له تانک و زرپش برزاییکانی گوندکک دگرن و ئابلوقی ددن، دواتر به بنگ بانگ له خخکککک دکن بگننوو به ماوو، چونکک له کات هموو ل سړ کار بوون و ورزی به ره م بوو، له ناو قانن سړتا هشرش دکنن سړ ما حاجی حمان شریفی نازر، ئاگر له ما ککیان برددن، له ککی 6 ککی خزان ککیان، 5 یان شهید دکن " زیندوو ککش خی کردبوو به مردوو " بیی زگاری ببوو، کوکشی پشتر له گن شواننکان برینداربوو.

ناوی بشکک له قوربانیا نی گوندی قانن، جگک لوانی له سړتا نایان ها توو :

- 1- حاجی حمانی شریفی نازر
- 2- ئامین چوشین "هاوسری"
- 3- عوسمان شریفی نازر "کوئی"
- 4- خالد شریفی نازر "27 سا"
- 5- حیم سلمانی "20 سا"
- 6- سید فتاح تاهیری "30 سا"
- 7- حمان سلمانی
- 8- کریم سلمانی
- 9- حیم سلمانی
- 10- وستا م حمود "65 سا"
- 11- سید قادر تاهیری "65 سا"

- 12- سید فتح تاح تاهیری "30 سا"
- 13- سید ئیسماعیل تاهیری "40 سا"
- 14- سید علی تاهیری "70 سا"
- 15- سید رحمان تاهیری "50 سا"
- 16- سید محمد تاهیری "35 سا"
- 17- عوسمان مستفاد زاد "27 سا"
- 18- جعفر مستفاد زاد "17 سا"
- 19- ئبو بکر مستفاد زاد "20 سا"
- 20- ئحماد امینی "20 سا"
- 21- رحمان امینی
- 22- عومر بھوasi "50 سا"
- 23- جعفر بھوasi "25 سا"
- 24- مستفاد سیدی "20 سا"
- 25- محمد عزیز "18 سا"
- 26- مستفاد عزیز "22 سا"
- 27- شریف ثابروشین "75 سا"
- 28- محمد دین ثابروشین "40 سا"
- 29- رحیم خوسرووی "75 سا"
- 30- ئبو بکر خوسرووی "40 سا"
- 31- عبدواحد خوسرووی "30 سا"
- 32- علی "خاککی گوندی دوئاو لقا ن شوان بوو"
- 33- ئیبراھیم گیر "55 سا"
- 34- رحمان ثابز ند "65 سا"
- 35- ئیبراھیم سوہی "60 سا لا بوو"
- 36- سید کریم ئروندی "30 سا"
- 37- سلیمان ہمز پوور "19 سا ن 1 لاقی ہ بوو"
- 38- ملا محمدوودی بھترزاد "60 سا ن"
- 39- سید علی تاهیری .

ملا محمدوود، ملای گوند ناسراو ب ((ملا محمدوودی مستوورزاد))
 ((ل کا تکدا قورئانی گرتبوو ب دستییو و هانای بیان ہنا
 ب ئوی دست ل کوشت و بی ئو و خاک ہ بگرن ، نازایان بربو
 ویان ببوو و وتبووی : ئو ل ترمکانیشمان دسترس، بام
 ہر دگین ب ئاواتکمان، دوا ئوی قورئانکی ل دست
 وردگرن و ففی ددن ئوجار ساری ددن وک پاداشتک، ل برب
 خاتر قورئانک ممل سار ددن ب ئوی نازاری نبت وک ئوانی
 دیک، پاشان چند فیشکیش ددن ب مکیشیو، مخابن ساری ملا ون
 دبت " بھاو دبت و ل شکری ئیسلام ساری ملا ددن"، ئستا ملا

بەبەسەر نەژراو.

سەید عەلى تاهیری دواى ئۆلۈكى چەند كەس لى خەزانەكەى شەھىد دىكەن ، دىستەكانى دىبەنەو ئۇچا شەھىدى دىكەن ، دواتر تەواوى تەرمى قوربانىان دىبەنە سەر رەگەى سەرەكى شار و رادەگەىن لى شەل لى گە سەپەى پاسداران كوژراون.

سەيدەكى دىكە بىناوى سەيد ئىحمەد كە 9 كەس لى بىنا مەكەى لى و تاوانە گىانەىان بىختەردىو، بى چەك و چەقە قامە پانكەردنەو بى پەلەقە كوژرايوون، تەواو تاوانەكەى گەابوۋەو تەمار كراو لى رەژنامەكانى ئۆكەت .

صادق خەخەلى يەكەك لى گەورە تاوانبارانى كەمارى ئىسلامى، دىستەرىن ئاخوندى ئۆكەت، بىرامبەر بىم تاوانە ھاتە قسە و لى نامەكەدا بى خومەينى لى 20-6-1358 دا 9 رەژ دواى ئىنجامدانى تاوانەكە نووسى ((كارەساتى دىتەزەنى قاەنە دى ھەر مەرفەك دىھەژەنەت))، ئىترەزانە چ دىستەقىك كراو، خەخەلى، خەخەلى سەربەينى مەلا مەحمود لى راپەرەتەكەيدا دىنوسەت " مەلا مەحمودى مستورزادە كە بە قورئانەو ھە چوۋە پەشوازىيە خەكەكە، دارودەستەى مەعبودى و سەرگورد نەجەفى و ەزىز قادرى و مەلا ھەسەنى، (65) كەسىان بە شەھەكە دەردناك كوشتوۋە. ئەگەر ئىمام لەو كارە دىسوتەنەرە نەپرسەتەو، دەبە كام دەسەتە لى بىرسەتەو. "

دواى بەا و بونەو ھەواى تاوانەكە، خومەينى و مونتەزىرى مەھدى بەھاداران بە لىكەكەينەو لى تاوانەكە دىنەرن بە كوردستان ، لىكەكەينەو كەى لى رەژنامەى ئىتەاعەتى 17-9-1979 بەا و كرايەو، بى پەى راپەرەتەكەى تاوانباران لى لایەن دكتەر چەمران، تىمسار زەھىر نەژاد، سەرھەنگ شەھەزىيان وژمارەكە فەرماندەى سوپا و ژاندرەمەرى پە چەك كراون، بىگەكەكانى دىرەدەخەن كە مەعبودى((حاج عقىم مەعبودى)) و سەرھەنگ نەجەفى و جوانمەردە (ئازەرىيە توندەوكان) تاوانەكەيان ئىنجامداو، زەھىر نەژادىش پەشتىوانى دىكەت لى تەمەتباران و رەگەرى دىكەت لى دادگەيەردى تاوانباران.

لاى خەيەو رەژنامەى ئىنقلابى ئىسلامى كە بىنى سەدر سەرىپەرىشتى دىكەرد لى ژمارەى 652 خەيدا كەمەكە بى ھەكارى تاوانەكە دىزانەت، ئەمە لى كاتەكەدايە كەمەكە دورو نەزىك پەيوەندى بە روداۋەكەو نەبوۋە لى و رەژو رەژى پەشتەرىش.

لى دواى تاوانەكە، تاوانباران تەرمى قوربانىان دىكەنە ناو ماشىنە و بى كەكەكە كراۋى لىسەر يەك ، ئۆلۈشى جەگەى نەبوۋە بى دواى ئەتەمەبەلەكانىنا ايدەكەشن بەرەو نەغەدەيان دىبەن، لى نەغەدە تەنەنەت سوكەيەتى بە تەرمى ئۆ و مەندەكە كەمەتر لى 10 سەلەنەيە

کراوو، 5 ترمی له ژر زباندانی شاروانی دشارنوو، ئوانی دی له
خه شقامکان فهددن، تاكو ئستاش روفاتی هه موو قوربانان
نه هه نراونتهوو به قانه.

خه کی قانه ئوانی ئو چرکه سات له گوند نه بوون و رزگاریان
بوو له که مکه کوژیی که، دواي تاوانه که به ماوی مانگ و نیوکه
گونده که چه دکه، له گوندی کانی به داغ جه گیر ده بن.
ئوی شایانی ئاماژ په دانه له کاتی چه کردنی گونده که ژم جارکی
دیکه تاوانکی دیکه ی خو قاندهوو، دوو یه دیکه ی ئم گونده ی
شهید کرد به ناو کانی:

1- عوسمان امینی.

2- مسته فا ئابز ند.

چیکراو به ناساندنی تاوانه کانی ژم به رامبه به خه کی سفیل

تاوانی قانه ی که م و دوا تاوان نه بوو به رامبه به خه کی به تاوان
ئه نجام بدرت، نموونی له و چه شن له گونده کانی ئیندرقاش و
قهاتان " 50 کهس"، دیلان چه رخ " 40 کهس" خلیف لیان " 21 کهس"
زهره.

وکه بینیمان له کاته کدا ژم ناسنامی ئیسلامی بوونی هه گرتوو،
که چی م لای گوند به قورئانهوو و به بهرچاوی خه که وو سه رد بهت،
هه روها ئه گه سه رنجی ورد بدین ژماره ی که زهری قوربانان سه ید و
ئه هلی بهیت و له نهوی حوسه و فاتیمن که گوايه لای ئوان له
لوتکه ی پیرزیدان.

مخابن ئم تاوانانه له لایه پارت و کخراوه کانی هه ژه هاته و
تاكو هه نووکه ش گرنگی په ویستی په ندره و، به ی که مجار له سا ی
1996 وکه کخراوی ئاوار و ئه نفال کانی کوردستان که ئو کاته
سه رپه رشتیم ده کرد و ی که م رکه خراوی فره می جینه ساید بوو له
کوردستان، پاش قسه و باسکردنمان له گه چه ند که سه له به با کانی
ئه وسای دیمکرات، ویستمان ئو یاده بکه ینهوو، که چی مخابن له
لایه که وو ئوان تووشی هه رشی ناوا به سه ر که یه بوونهوو، له لاکه ی
دییه وو ئم شه له 31 ی ئابدا چاره نووسی خه مان له زیندان و
هه شه له کردندا بینیه وو و کاره کانمان راگرتا.

خه شبه ختانه له دواي سا ی 2002 ئو خه ونه هاته دی، به ئه نجامدانی
کارو نووسین و به یاننامه ده رکردن، به ی که مجار یادمان کرد و
له و سا یه " به هاوکاری کاک که یوان فره لامه رزی و مسته فا به هم نه"، تا
سا ی 2010، کاری باشکرا به ئووی تاوانی قانه به بهت سیمبولی
که مکه کوژی گه له که مان له هه هاته کوردستان، و له له و سا و گرنگی

په نډه درايږو او هډمو هډو سرکه وټوان کاندرا .
للم ياد دا که مټک داواکاری دڅم بډر دڅست څکی قان و گوند
دست خوشک کانی ئوانی تاوانی که مټکوژیان بډرامېر کراو و
هډر سیاسيېکان و څکراو کانی که مټگی مډنی و نووسران و
چالاکفانانی ژهټاتی کوردستان :

[illegible]

- هه و بدران مەنمەنتەك بە قوربا نیانی قانی درووست بكرت " ئەگەر
 كرا لە گوندەكە ، ئەگەریش نا ئەو بەشەوێ كاتی لە كوردستان یان
 هاندەران ، ئەگەر مەلا مەحمود بكرتە هەما بە ئەو مەنمەنتە باش
 دەت .

- ترمی سرجم قوربا نیان به نریت و قان و گستان کدا ل
یا یکتی بنثرند و .

- واندای سرجام ئو قوربا نیا ز پیداکریت و ئلبومکیان بکروست بکرت .

- ناوی تـ واوی تاوانباران و بـ شداربووانی تاوانـ کان یاداشت بکرـن و دـ کـ مـنتـ کانـی ئـ وکات ئـ رشیف بکرـن , سـ رجـ مـ هـ وـ کان لـ پـرتوکـ کی دـ کـ مـنتاریدا چاپ بکرـت و وـ ریش بگـ درـتـ سـر زمانـ بیانـ کان.

- خودنند و یکی یاسایی به تاوان کان بکرت و حقیقتی یاسایی تاوان کان د ر بخرن.

سڀ رڃا و :

- سمینار کانی مولا برایم محمد دین لاسر قان، ساکان، ناوندی چاک له هه نندا دیگه را له ماوی 8 سا دا .

94 - کارهای سستی قابل انجامی زمانیکه دانشمندان نمیتوانند آنرا پیدا کنند، چارچود این شماره 2006-9-11

- تونا کردنی ځای کورد له گوندی قاننه کوشتنی سیاسی نه توی کورد / سید سید نه ندی

ناوی گیاره ختکروا نی گارندی قانی !

- 1- مهلا مهحمود بههتزاده 2- سهيد ٲهحمان تاهري 3- سيد محمهد تاهري 4- سهيد ئيسماعيل تاهري 5- حاج سهيد حلي تاهري 6- سهيد قادر تاهري 7- ئامينه شهريفزاده 8- حاجي ٲهحمان شهريفزاده 9- عوسمان شهريفزاده 10- مستهفا عزيزي 11- محمهد عزيزي 12- محيدين ئهبر ٲٲشن 13- حاج شهريف ئهبر ٲٲشن 14- ٲهحمان ئهبرهن 15- ٲهحمان سلٲمانى 16- ٲهحيم سوٲتانى 17- كهريمن سلٲمانى 18- قادر سلٲمانى 19- مستهفا ئهبرهن 20- عومهر عهباسى 21- جهعفر عهباسى 22- مستهفا عهباسى 23- محمهد شهٲه ٲهو 24- سلٲمان ههمزهپور 25- ئيبراهيم پويا 26- ئيبراهيم ٲسوٲى 27- عهلى چوپان ٲوستا 28- ههسن نهوجهوان 29- زٲنهٲ ٲامين 30- خاتوزين ٲامين 31- كهريم ٲامين 32- ئهحمده ٲامين 33- ٲهحمان ٲامين 34- عوسمان ٲامين 35- ٲهسول خهسرهوى 36- ٲهحمان خهسرهوى 37- سهعيد خهسرهوى 38- عهبدوٲا خهسرهوى 39- موراد خهسرهوى 40- مستهفا خهسرهوى 41- عوسمان خهسرهوى 42- خاليد خهسرهوى 43- ٲهحيم خهسرهوى 44- ئهٲوبهكر شيشمان 45- جهعفر شيشمان 46- عهلى شيشمان 47- عوسمان شيشمان 48- ئهحمده سهعادهٲپوور 49- عومهر دهروٲشپوور 50- سهيد كهريمن ئهروندى 51- عهلى مهلا ٲهحيم له گوندى دووئاو 52- ههسن مام ٲهسول له گوندى ئاٲياو 53- عزيز مهرزهنگ 54- ئيبراهيم كاير 55- عهلى گاتورى 56- خهسرهو ئهفشين 57- سهلاح عهلى زناوى 58- ئهٲوبهكر ههسهٲپوور 59- عوسمان ئهحمدهٲپوور 60- عهبدوٲا ئهحمدهٲپوور.